

**UNIVERSITATEA DE ARTE „GEORGE ENESCU” IAȘI
FACULTATEA DE COMPOZIȚIE, MUZICOLOGIE,
PEDAGOGIE MUZICALĂ ȘI TEATRU**

Teză de doctorat
Rezumat – Summary

**Conducător științific:
Prof. Univ. Dr. GHEORGHE FIRCA**

**Doctorand:
OTILIA MARTA BACIU**

2008

Cuprins

Introducere

Capitolul I. Muzica corală în contextul muzical american

I.1. Începuturile culturii muzicale americane. Influențe

I.1.1. Amerindiene

I.1.2. Africane

I.1.3. Europene

I.1.4. Imigranții

I.2. Muzica populară americană

I.3. Muzica cultă

I.3.1. Viața muzicală

I.3.2. Creația muzicală

I.3.2.1. Creația muzicală laică

I.3.2.2. Creația muzicală religioasă

I.4. Muzica corală

I.4.1. Campmeetings

I.4.2. Societățile corale

I.4.3. Organiști, coruri și dirijori de cor

I.4.4. Compozitori de muzică corală

I.4.5. Școala americană a secolului XX – muzica corală

I.4.6. Limbajul muzicii corale americane

Capitolul II. Stiluri ale muzicii corale americane. Spiritual și Gospel

II.1. Jazz

II.1.1. Scurt istoric

II.1.2. Stiluri de Jazz

II.1.3. Tehnici vocale

II.1.4. Jazz-ul coral

II. 2. Musical-ul

II. 3. Spiritual și Gospel

II. 3.1. Origini și conținut

II.3.1.1. Caracteristici ale muzicii africane

II.3.1.2. Practici africane care au influențat cântecele spiritual americane

II. 3.2. Influențe exercitate asupra spiritual-ului

II.3.2.1. Influențele Lumii Noi asupra cântecului spiritual

II. 3.2.2. Muzica populară religioasă: spirituals sau psalmi

II.3.2.3. Muzica spiritual din perioada revivalistă

II.3.2.4. Cum a supraviețuit cântecul popular spiritual

II.3.2.5. Tradiții paralele: Black Spiritual și White Spiritual

II.3.2.6. Influența urbanismului

*II.3.2.7. Biserica populară a negrilor și muzica lor pentru predici
bisericești în secolul XX*

II.3.2.8. Întâlnirile Campmeeting

II.3.3. Cântecul spiritual și aranjamentele sale

II.3.3.1. Caracteristici muzicale ale cântecului spiritual

II.3.3.2. Caracteristici ale aranjamentelor corale ale cântecului spiritual

II.3.3.3. Răspândirea și adaptarea spiritualelor

II. 4. Muzica Gospel

II.4.1. Muzica Gospel a populației albe

II.4.2. Cântecul Gospel negru

II.4.3. Evoluția istorică a gospel-ului

II.4.4. Intersecții majore cu muzica jazz

II.4.5. Popularizarea muzicii Gospel

II.4.6. Imnul gospel în secolul XX

II.4.7. Caracteristici stilistice

II.4.8. Caracteristici interpretative

II.4.9. Instrumente

II.4.10. Interpreți ai muzicii gospel

II.4.11. Corurile Gospel

Capitolul III. Tipuri de formații corale americane

Concluzii finale

Anexă

Bibliografie

Content

Introduction

Chapter I. Choral music in the American musical context

I.1. The beginnings of the American musical culture. Influences.

I.1.1. Amerindian

I.1.2. African

I.1.3. European

I.1.4. Immigrant

I. 2. American folk music

I. 3. Cultivated music

I. 3. 1. The musical life

I. 3. 2. The musical creation

I.3.2.1. The profane musical creation

I.3.2.2. The religious musical creation

I. 4. Choral music

I.4.1. Camp meetings

I.4.2. Choral societies

I.4.3. Organ player, choirs and choir conductor

I.4.4. Choral music composers

I.4.5. The American school of the 20th century – the choral music

I.4.6. The American choral music language

Chapter II. Styles of the American choral music. Spiritual and Gospel.

II.1. Jazz

II.1.1. Short history

II.1.2. Jazz styles

II.1.3. Vocal techniques

II.1.4. Choral Jazz

II.2. The Musical

II.3. Spiritual and Gospel

II. 3.1. Origins and content

II.3.1.1. Traits of the African music

II.3.1.2. African Practices that influenced the American Spiritual songs

II.3.2. Influences exerted upon the Spiritual

II.3.2.1. The influences of the New World upon the Spiritual song

II.3.2.2. Religious popular music: Spirituals and Psalms

II.3.2.3. The Spiritual music in the Revivalist period

II.3.2.4. How did the popular spiritual song survived?

II.3.2.5. Parallel traditions: Black Spiritual and White Spiritual

II.3.2.6. The influence of the urbanism

II.3.2.7. The black people popular church and the music intended for sermons in the 20th century

II.3.2.8. The Campmeetings

II.3.3. The Spiritual song and its arrangements

II.3.3.1. Musical traits of the Spiritual Song

II.3.3.2. Characteristics of the choral arrangements of the Spiritual song

II.3.3.3. The dispersion and the adapting of the Spirituals

II.4. The Gospel Music

II.4.1. The Gospel Music of the white people

II.4.2. The Black Gospel song

II.4.3. The historical evolution of the Gospel

II.4.4. Major intercrossing with Jazz music

II.4.5. Popularization of the Gospel music

II.4.6. The Gospel hymn of the 20th century

II.4.7. Stylistic traits

II.4.8. Interpretative skills

II.4.9. Instruments

II.4.10. Interpreters of Gospel music

II.4.11. Gospel Choirs

Chapter III. Types of American choral groups

Final Conclusions

Annex

Bibliography

Introducere

Conform unui studiu național asupra corurilor americane, aproape 28,5 milioane adulți și copiii sunt membri ai grupurilor corale din SUA, observându-se faptul, că participarea este mult mai activă decât în cadrul oricărei alte forme ale artei. Unul sau mai mulți adulți din 15,6% au făcut parte din cel puțin un cor și din numărul total, aproximativ 45% din mai multe coruri. Studiul estimează de asemenea numărul corurilor în SUA ca fiind de 250.000.

Și mai mult, cântecul coral începe într-o școală. Aproximativ 70% din cei ce cântă azi într-o formație, afirmă faptul că au cântat într-un cor când erau în școala elementară sau medie. Mai mult de jumătate din coriști admit că au crescut într-o casă unde un membru al familiei cânta în mod regulat în cor. Aceste constatări au implicații importante. Ele ne arată rolul educației și implicarea familiilor de timpuriu, în artă. Studiul ilustrează că o introducere, chiar de la vârste fragede, a artelor performante în educație, este ca un „bloc” construit pentru o viață întreagă. Acest mijloc de manifestare a artei ajută la formarea și consolidarea abilităților sociale, la implicarea în viața comunității și în activitățile academice în general.

Menționăm faptul că bibliografia este introdusă în text, în paranteze, cu cifre ce corespund lucrărilor din bibliografie.

Capitolul I

Muzica corală în contextul muzical american

Despre o cultură muzicală americană efectivă, putem vorbi, abia din anul 1918, *moment când muzica americană se afirmă și devine participant activ în conceptul muzical universal* (61).

I.1. Începuturile culturii muzicale americane. Influențe

Găsirea unei identități culturale pentru un popor format din imigranți europeni, de regulă din clasele cele mai sărace, și imigranți africani a fost una dintre problemele Americii. Și această identitate culturală s-a bazat în primul rând pe limba engleză, limba celor care au colonizat primii America, și în al doilea rând pe trecutul englez, trecut ce includea tradițiile religioase și folclorice engleze.

Îmbinarea, sinteza acestor tradiții cu cele ale americanilor de altă origine, neengleză, a fost un proces de durată.

1.1.1 Amerindiene

Termenul „amerindian” este folosit în mod convențional pentru a desemna populația cunoscută sub denumirea de amerindieni sau nativi (băștinași) americani, care s-au așezat pe continentul american din nordul Mexicului înainte de sosirea europenilor în secolul XV.

Muzica amerindienilor era corelată cu anumite sezoane ale anului și era adesea asociată cu agricultura și cu vânătoarea. Muzica indienilor americani nu e o muzică populară în sensul strict al termenului, ci mai degrabă tribală, muzica unui număr mare de comunități cu o multitudine de trăsături culturale diferite și cu o deosebită varietate de stiluri și forme.

Cântecul nu era un lucru neînsemnat, obișnuit, el avea scopul de a-i vindeca pe cei bolnavi, de a asigura victoria în bătălii sau la vânătoare și de a-l ajuta pe indian în orice situație ce-l depășea ca simplu individ. Un indian spunea: „pentru ca un om să facă ceva peste omenesc, trebuie să aibă o putere supraomenească. Cântecul era modul de a obține o astfel de putere supraomenească și era utilizat într-un anumit context. Astfel, muzica indiană, atât cea vocală cât și instrumentală își are originea în religie” (41).

1.1.2 Africane

Printre elementele păstrate din Africa de Vest s-au numărat folosirea frecventă a unor modele ritmice în straturi, bazate pe amestecul unor timbre variate, interacțiunea activă între public și interpreți, includerea sunetului și a dansului și folosirea muzicii pentru a exprima stări sufletești (Hampton și Sykes, 1995). Spectacolele au susținut participarea activă prin mișcare, bătăi ritmice din palme și dans, precum și folosirea frecventă a antifoniei.

Improvizația este o parte importantă a multor tradiții vest africane. În America, improvizațiile ritmice, melodice, verbale și de dans se regăsesc în multe genuri, de la jocuri de copii până la blues, jazz și hip-hop. Cel mai răspândit gen este jazz-ul în care structura este de obicei o progresie armonică, dar realizarea progresiei presupune atât improvizații de grup cât și solo.

1.1.3 Europene

În fiecare colonie, europenii au fost în vârful ierarhiei sociale, economice, guvernamentale și eclesiastice. Grupurile sociale erau constituite inițial din europeni, a căror

orientare intelectuală, precum și cea legată de alimentație, arhitectură, îmbrăcăminte, muzică și dans, se îndrepta spre Europa. Europeanii au produs majoritatea documentelor din care se scrie acum istoria muzicii continentului American.

Muzica europeană poate fi caracterizată printr-o metrică regulată, un set fix de moduri, compoziții bazate pe structuri armonice, crearea de părți melodice complexe, unite între ele cu legături armonice complexe, interpretate de ansambluri instrumentale sau vocale, instrumente cu coarde ciupite, lovite sau cu arcuș, observându-se o tendință crescândă de a folosi partituri și melodii fixe.

1.1.4. Imigranții

Multe comunități au emigrat spre America, din locurile de origine aflate în diferitele părți ale lumii, în ultimii 500 de ani, un proces care încă mai continuă la finele secolului XX. Spre deosebire de categoria anterioară, acești emigranți fugeau adesea de război, foamete sau persecuție religioasă și s-au îndreptat spre continentul American pentru a-și îmbunătăți condițiile de viață.

Comunitățile s-au diferențiat în mare măsură în funcție de gradul în care și-au menținut tradițiile locale. Noii emigranți au continuat să reîmprospăteze vechile tradiții, iar conflictele sociale economice sau politice cu celelalte grupuri au dus adesea la rivalitate sau la reînnoirea formelor muzicale comune.

1.2. Muzica populară americană

Putem vorbi de existența pe solul Americii nu a unei muzici populare, a unui folclor, în accepțiunea europeană a termenului, ci a unui mozaic de muzici populare, în diverse faze și grade de evoluție.

Acestui mozaic i se adaugă muzica indienilor, a băștinașilor americani, cântecele de muncă ale negrilor din sud, negro spirituals, descoperite de americani odată cu Războiul de Secesiune, minstrel show, acele imitații ale muzicii negrilor realizate de albi și muzica de jazz născută în New Orleans (61).

1.3. Muzica cultă

1.3.1. Viața muzicală

Poate că americanii nu sunt atât de talentați ca italienii, francezii sau germanii, dar în ceea ce privește studiul universal al artei, interesul public general sau festivalurile publice, Statele Unite sunt superioare unor țări civilizate din Europa.

1.3.2. Creația muzicală

1.3.2.1. Creația muzicală laică

O categorie aparte a muzicii laice este reprezentată de **muzica națională și patriotică**, reflectată în primele manifestări componistice ale autorilor americani.

În istoria muzicii universale, *muzica americană* este prezentă abia în veacul al XIX-lea, odată cu generația compozitorilor preocupați de valorificarea elementelor autohtone pentru a sublinia specificul american.

Printre cei mai reprezentanți compozitori ai sec.XX se numără: Randall Thompson, Elliot Carter, Seymour Shifrin, Samuel Barber, Aaron Copland, Charles Ives etc.

1.3.2.2 Creația muzicală religioasă

Două dintre cele mai bogate tradiții native ale muzicii religioase din America au fost cea a afro-americanilor pe de o parte iar pe de altă parte o tradiție quasi-populară a albilor a cărei continuitate poate fi urmărită în timp de la cântările psalmilor din secolul 17, până la interpretarea cu modulații a imnurilor, reprezentativă pentru secolul XIX, cu eliminările și revenirile din secolul XX.

În secolul XX, se înregistrează o uniformizare a repertoriului muzical utilizat în serviciile de închinare denominaționale, astfel încât s-a creat o nouă categorie de muzică religioasă, destinată serviciilor de cult, numită **worship**. Muzica corală cu specific **worship** combină atât imnuri vechi cât și cele mai noi refrene ale vremii, astfel încât repertoriul de **închinare** să fie accesibil tuturor generațiilor de vârstă. Totodată, varietatea repertoriului are ca scop cuprinderea unei arii denominaționale cât mai vaste.

1.4. Muzica corală

1.4.1. Campmeetings

Desfășurate sub cerul liber din cauza lipsei unui locaș de cult dar și a numărului mare de participanți – sute și chiar mii de oameni – numărul misionarilor fiind redus, acele *campmeeting* – uri religioase au creat **un nou gen muzical coral: *campmeeting spiritual***, „cel mai american dintre toate imnurile populare americane” (93,61).

1.4.2. Societățile corale

Unul dintre cele mai importante locuri în care tradiția corală este menținută îl reprezintă instituțiile educaționale.

1.4.3. Organiști, coruri și dirijori de cor

1.4.4. Compozitori de muzică corală

Dintre cei mai reprezentativi compozitori ce au activat în domeniul muzicii corale americane, amintim: John Knowles Paine, Horatio Parker, Charles Ives, Walter Piston, Randall Thomson, Henry Dixon Cowell, Roy Harris, William L. Dowson, Ulysses Kay, Daniel Pinkham, William H. Schuman Alice Parker, Irving Gifford Fine, Ernst Bacon, Leo Sowerby, Samuel Augustus Ward.

1.4.5. Școala americană a secolului XX – muzica corală

De-a lungul istoriei complexe a ultimilor 70 de ani, muzica corală și-a păstrat poziția de frunte și aproape niciun compozitor american care a activat în decursul acestor ani nu a ezitat să dedice părți importante ale creației sale acestui gen.

1.4.6. Limbajul muzicii corale americane

Melodia. Din acest punct de vedere lucrările corale americane sunt deosebit de variate și bogate, la aceasta contribuind din plin și diversitatea surselor de inspirație.(61)

Capitolul II

Stiluri ale muzicii corale americane. Spiritual și Gospel

Muzica americană aduce în domeniul muzicii corale următoarele genuri noi: *spiritual* (cu variantele sale), *gospel*, *muzica corală în stil jazz* și *muzica corală musical*.

II.1. Stilul Jazz

II.1.1. Scurt istoric

Jazz-ul a fost supranumit, pe bună dreptate, *muzica clasică americană*.

II.1.2. Stiluri de Jazz

Dixieland

Bee bop

Soul jazz

II.1.3. Tehnici vocale

În ciuda derivării atât din blues cât și din cântecul popular și a conexiunii cu acestea, jazz-ul și-a dezvoltat propriile tehnici și practici vocale, dintre care nu toate fac parte din categoria modului de interpretare convențional.

II.1.4. Jazz-ul coral

Muzica corală în stil jazz apare în deceniile trei - patru ale sec. XX, preluând din stilul muzicii de jazz melodia cu caracter improvizatoric, dar mai ales ritmurile sincopate și contratimpul sincopat (61).

II.2. Musical-ul

Încorporează caracteristicile muzicii pop în plină dezvoltare, inovațiile în reprezentarea teatrală și expansiunea temelor sale dramatice.

Musical-ul, născut pe Broadway și transpus apoi pe peliculă, aduce un nou gen de muzică, în care elementele muzicii ușoare se împletesc cu cele ale muzicii de jazz(61).

II.3. Spiritual și Gospel

II.3.1. Origini și conținut

II.3.1.1. Caracteristici ale muzicii africane

Elementele fundamentale care guvernează trăsăturile specifice muzicii africane au fost creația de grup și improvizația.

II.3.1.2. Practici africane care au influențat cântecele spiritual americane

Trei practici muzicale au supraviețuit și au reușit să influențeze cântecul spiritual american într-un mod remarcabil.

- primul, și probabil cel mai important element, a fost practica variației;
- al doilea element – interacțiunea dintre dans și cântec a generat caracteristici ale ritmului pe care astăzi le asociem cu spiritual-ul: sincoparea, vibrato neîntrerupt, ostinato ritmic și poliritmie;
- al treilea element al practicii muzicale, improvizația vocală, a luat naștere datorită preeminenței vocii față de alte instrumente. Improvizația și experimentele au dus la strigăte, țipete, tânguiri, falseto-uri.

II.3.2. Influențe exercitate asupra spiritual-ului

II.3.2.1. Influențele Lumii Noi asupra cântecului spiritual

II.3.2.2. Muzica populară religioasă: spirituals sau psalmi

Un text din coloniile din Sud nedatat, scrie: „*abia pot să-mi stăpânesc plăcerea pe care o simt când îi văd pe negrii cu psalmii și cărțile de imnuri, cântând și ajutându-i pe ceilalți, începători să-și găsească locul, apoi cum toți izbucnesc într-un torent de armonie divină, capabil să-i conducă în rai pe toți enoriașii*” (87)

II.3.2.3. Muzica spiritual din perioada revivalistă

Cântul a fost de la început o parte vitală a **revivalismului** – un deschizător de drum foarte eficient către pregătirea terenului pentru propăvăduire, o supapă emotivă și un act comun în care fiecare își putea vărsa energiile în deplina fraternizare cu ceilalți credincioși.

II.3.2.4. Cum a supraviețuit cântecul popular spiritual

Cântecul spiritual, unul dintre cele mai bogate și mai trainice surse de muzică populară, a fost material de inspirație pentru multe alte forme muzicale ulterioare.

II.3.2.5. Tradiții paralele: Black Spiritual și White Spiritual

Este incontestabil faptul că există o tradiție paralelă de acest gen și în rândul populației albe, după cum certifică, de exemplu, George Pullen Jackson, care a inclus în lucrarea sa, *White and Negro Spiritual (Cântecele „spiritual” ale albilor și ale negrilor)* o listă comparativă cu 116 titluri din ambele categorii.

II.3.2.6. Influența urbanismului

II.3.2.7. Biserica populară a negrilor și muzica lor pentru predici bisericești în secolul

XX

În cadrul Bisericii populare a negrilor, spirituals-urile populare și improvizarile colective în stil liber au rămas părți integrante ale ceremoniei.

II.3.2.8. Întâlnirile Campmeeting

Din punct de vedere muzical, aceste întâlniri religioase au avut un dublu impact: de înrăurire a muzicii corale, în general, și a *spirituals*-ului în particular.

Ideea campmeeting-urilor s-a extins repede peste tot, iar campmeeting spirituals au căpătat o largă circulație, devenind cele mai populare cântece americane.(61)

II.3.3. Cântecul spiritual și aranjamentele sale

II.3.3.1. Caracteristici muzicale ale cântecului spiritual

Tot ceea ce se transmite prin notare, tip sau chiar voce, nu reprezintă decât o frântură din felul în care sună în realitate aceste cântece. Vocile oamenilor de culoare au o calitate specială care le face imposibil de imitat; intonațiile și variațiile delicate ale unui singur cântăreț nu pot fi reproduse pe hârtie.(87)

II.3.3.2. Caracteristici ale aranjamentelor corale ale cântecului spiritual

Ritmul și caracteristicile pe care le implică sunt mai importante decât melodia în muzica africană și în cazul spiritual-ului. Motivele pentru această stare de fapt sunt multiple. Mai întâi, importanța crescută a dansului și mișcările ce rezultă de aici – cap, umeri, brațe, mâini, șolduri, picioare. Fiecare mișcare a unei părți a corpului sau a întregului corp a dus la crearea de ritmuri unice, particulare.

Dansul african și, mai târziu, acel strigăt (*ring-shout*) al sclavilor, se reflectă într-o pulsație neîntreruptă în aranjamentele corale ale spiritual-ului.

II.3.3.3. Răspândirea și adaptarea spirituals

Armonizările corale din anii 1870 au conservat muzica spiritual, transformând-o într-un limbaj care putea fi împărtășit unei audiențe largi prin intermediul concertelor. Aranjorii care au urmat au perpetuat expresivitatea, ritmul inovator, textura, forma și sonoritatea întipărite în spiritual-uri, folosindu-le ca pe propriile argumente.

II.4. Muzica Gospel

Gospel-ul reprezintă totalitatea cântecelor religioase americane, cu texte ce reflectă aspecte ale experienței religioase personale a unor grupuri evanghelice protestante, atât din rândurile albilor cât și din cele ale afro-americanilor.

Gospel-ul (Evangelhie) derivă din negro-spiritual. Conturat ca stil de sine stătător în prima jumătate a secolul XX, nu mai este o creație anonimă, ci aparține unui compozitor.(61)

II.4.1. Muzica Gospel a populației albe

Forma este aproape mereu aceea a versului cu refren. Acesta din urmă este o trăsătură care arată nu doar o descendență directă din mai vechiul *revival spiritual*, ci și o legătură cu cântecele laice.

II.4.2. Cântecele Gospel negru

Termenul „Gospel” este astăzi mult asociat cu muzica populară sacră a negrilor. În același mod în care Gospel-ul alb a înlocuit mai vechile imnuri populare, și în rândul populației afro-americane a existat o tradiție paralelă a cântecelor Gospel care le-au înlocuit gradual pe cele de tip spiritual de dinaintea războiului.

II.4.3. Evoluția istorică a gospel-ului

Înainte de a fi proclamat ca stil de sine stătător, gospel-ul a înregistrat o evoluție semnificativă, influențată de activitatea unor personalități muzicale sau a unor instituții.

II.4.4. Intersecții majore cu muzica jazz

Muzica Gospel afro-americană a avut un impact extraordinar asupra jazz-ului, fie ca o experiență formatoare muzicală și spirituală în viețile nenumăraților muzicieni de jazz, fie datorită diverselor aspecte ale vocabularului său, care au fost importate în jazz, fie datorită conexiunii dintre experiențele extatice comune serviciilor religioase și reprezentațiilor de jazz. Printre cele mai ușor de identificat împrumuturi se număra forma întrebare-răspuns, stabilit între predicator și congregație, ceea ce în jazz s-a transpus între solistul care improvizează și ansamblu, ori între același solist și audiență.

II.4.5. Popularizarea muzicii Gospel

Vitalitatea ritmică, armonia puțin complicată și textele simple au condus la stabilirea acestuia drept cea mai populară formă de muzică din zona rurală de sud.

II.4.6. Imnul gospel în secolul XX

În prezent, termenul „imn gospel” definește orice cântec congregațional care are la bază stilul muzical popular, mai ales atunci când este clar definit prin termeni de genul „clasic” sau stil tradițional.

Muzica creștină contemporană, așa cum a devenit popularizată după 1980, este sinonimă cu muzica *gospel*. Cu toate acestea, trebuie făcută o distincție între „gospel-ul pentru concert” și „gospel-ul congregațional”.

II.4.7. Caracteristici stilistice

Imnul Gospel prezintă o formă strofică, muzica sa fiind caracterizată prin melodii simple scrise în tonalități majore, cu un vocabular armonic simplu care să-i corespundă (acesta este

colorat ocazional, mai ales în ultimele apariții ale genului, prin utilizarea armoniei cromatice a stilului „barbershop”) precum și cu o frecvență scăzută a schimbărilor armonice.

Melodia, scurtă, bogată în inflexiuni, de o frumusețe aparte, este susținută de un ritm pregnant, cu contratimpuri și sincope foarte accentuate, deseori reliefate și prin bătăi ritmice sau instrumente de percuție. În deceniul patru al sec. XX, i se adaugă pianul și mici formații orchestrale (61).

II.4.8. Caracteristici interpretative

O trăsătură comună atât în interpretarea tradițională cât și cea contemporană a cântecelor Gospel este acompaniamentul improvizat, pe ritmurile cărui sunt apoi așezate variații textuale și muzicale de către solist, în timp ce un grup vocal de suport reiterează o singură frază.

II.4.9. Instrumente

Primele instrumente folosite pentru acompaniamentul muzicii Gospel în cadrul bisericilor afro-americane din primii ani ai secolului XX au fost cele de percuție (inclusiv toba cu coarde *snare drum*, toba bass, triunghiul, tamburina); se pare că până la urmă tamburina a fost cel mai folosit dintre acestea. Banjo-ul a fost preferat până prin anii 1920, după aceea fiind înlocuit cu chitara. Aproximativ în aceeași perioadă a început să fie folosit și pianul.

Alte instrumente folosite ocazional în muzica Gospel sunt trombonul, trompeta și saxofonul.

II.4.10. Interpreți ai muzicii gospel

Numărul de grupuri muzicale, de înregistrări a crescut atât de rapid încât muzica Gospel nu a mai putut fi clasificată drept tradițională sau contemporană.

II.4.11. Corurile Gospel

- a. Cvatetele
- b. Corurile

Capitolul III

Tipuri de formații corale americane

- 1. În funcție de repertoriu**
- 2. Dimensiunea formației**
- 3. Tipuri de voci**
- 4. Coruri denominaționale și nondenominaționale**
- 5. Modul de execuție**
- 6. Exemple de formații corale americane**

Concluzii

Stilurile corale spiritual și gospel rămân ca puncte de reper pentru cultura muzicală americană, reprezentând nu doar embleme, ci valori autohtone veritabile, ce demonstrează unicitatea și valabilitatea culturii americane, în ciuda începuturilor sale târzii.